

2020. tél - 10. évfolyam 4. szám

GazMag

**Évszázados elmaradásban
a vasút Budapesten 8. oldal**

Sikeres magyar fociósz 10-11. oldal

Negyedévente megjelenő ingyenes online gazdasági magazin

Magyar Közgazdasági Társaság
Ifjúsági Bizottság

 mktib.hu

 <https://mktib.hu>

Juhos Gábor

NOIR YORK CITY

REGÉNYEK

 /nycbooks

nycnovel.blogspot.com

<https://shadesoft.dev>

SHADESOF

 ShadeSoftDev

 ShadeSoftDev

 ShadeSoft

Köszöntöm a Kedves Olvasót!

Nem épp a legjobb, de mindenképp szokatlan és nehéz évet zártunk 2020-ban. A koronavírus-járvány szinte mindenre rányomta a bélyegét. Bezárkóztunk, fejlesztettük digitális készségeinket és megismertük a home office-t. A kihívások és a változások természetesen érintették a GazMag-ot is.

Magazinunkban egyrészt írtunk az idei évről, a pandémia hatásairól és a sport helyzetéről. Másrészt kicsit előre is tekintettünk, így olvasható írás többek között Budapest közlekedésének fejlesztéséről és a jövő egyik legfontosabb technológiájának tartott mesterséges intelligenciáról is.

A GazMag szerkesztőségének nevében kívánok idei utolsó újságunkhoz jó olvasást, és mindenkinek kellemes karácsonyi ünnepeket és sikerekben gazdag boldog újévet, és ami a legfontosabb: egészséggel teli 2021-et!

Tóth Marcell

Tartalomjegyzék

Rövid hírek	4-5
Brazília az államvezérelt kapitalizmus csapdájában	6
Gazdasági felzárkózás az EU külső periferiáján	7
Évszázados elmaradásban a vasút Budapesten	8
Szakkollégiumi Kautz Konferencia	9
Siker magyar fociósz	10-11
Könyvajánló: Abishur Prakash:	
Go.AI – A mesterséges intelligencia geopolitikája	12

Impresszum

Felelős kiadó:
GazMag Tudományos és
Ismeretterjesztő Egyesület

Főszerkesztő:
Tóth Marcell
Olvasószerkesztő:
Árki Zsuzsanna

Szerkesztők:
Gyócsi Zsófia
Kiss Csaba
Kocsis Tibor
Márton Delinke
Pokorny Gábor

Fotó, videó:
Juhos Gábor
Tóth Marcell

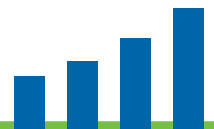
Tördelőgrafikus:
Csoknyay Cecília

Informatika:
Surányi Szabolcs

Titkárságvezető:
Süttőné Gajda Zsófia

Szerkesztőség elérhetőségei:
szerkesztoseg@gazmag.hu
Honlapunk:
www.gazmag.hu
Közösségi oldalak:
www.facebook.com/gazmag.hu
www.instagram.com/gazmag.hu
Megjelenik negyedévente,
elektronikus formátumban.

 **Mielőtt kinyomtatná ezt az újságot,
gondoljon a természetre!**

Rövid hírek

Az Magyar Közgazdasági Társaság Szakkönyvtárának nyitva tartása:

A koronavírus-járvány miatt a könyvtár határozatlan ideig zárva tart.

Cím: 9021 Győr, Aradi vértanúk útja 12.

Online katalógus:

<http://www.mtkkonyvtar.hu>

A német EU-elnökség eredményeiről

„A 2020-as német EU-elnökség eredményei – első értékelés és elemzés” - Ezzel a címmel tart angol nyelvű előadást a Magyar Közgazdasági Társaság Európai Unió Szakosztályának meghívására Klaus D. Streicher, Németország budapesti helyettes nagykövete 2021. január 14-én, csütörtökön 14 órától a Webex-alkalmazásban.

A résztvevőket Iván Gábor, az Európai Unió Tanácsának általános politikai igazgatója, a szakosztály elnöke köszönti.

(Forrás: Magyar Közgazdasági Társaság)

Budapest rendezheti a 2024-es Sakkolimpiát

A Nemzetközi Sakkszövetség december 6-án online megtartott kongresszusán döntött a 2024-es Sakkolimpia házigazdájáról, és az egyedül pályázó Budapestnek ítélte leginkább alkalmasnak a rendezést.

A világ ötödik legnagyobb sporteseményeként számon tartott világvizsgát Magyarország korábban még soha nem rendezte meg. A 46. Sakkolimpiának a tervek szerint

a Hungexpo ad majd otthont 2024 szeptemberében, várhatóan 3500 résztvevővel.

A Sakkolimpiák történetében Magyarország a férfiaknál háromszor (a nemhivatalos sakkolimpiákat is beleszámítva ötször), a nőknél pedig kétszer diadalmaskodott. A budapesti rendezvény azért is lesz kiemelt jelentőségű, mert az 1924. július 20-án megalapított FIDE akkor ünnepeli százéves születésnapját.

(Forrás: GazMag: <https://gazmag.hu/2020/12/06/budapest-rendezheti-a-2024-es-sakkolimpiat>)

Online sakkverseny a Sakkolimpia jegyében

„Sakkolimpia 2024 Budapest” néven online rapid versenysorozatot indít a Magyar Sakk Szövetség. A versenyeken öt versenyző kategóriában (kezdő, amatőr, haladó, versenyző, haladó versenyző) és két mester kategóriában (mesterjelölt, mester) mérhetik össze tudásukat a versenyzők.

A 2021-ben megrendezendő versenyek időpontjai:

- Január 3. vasárnap 16:00
- Január 10. vasárnap 16:00

További információk az alábbi linken olvashatóak: <http://www.onlinerapid.info>

(Forrás: Magyar Sakk Szövetség)

Foto: unsplash.com

Rövid hírek

Könyvmegjelenések a közelmúltban

Ajárvány az élet sok területét átírta, azonban szerencsére a könyvkiadás nem áll le. 2020 második felének könyvmegjelenéseiből szemezgettük.

Marco Bertini – Oded Koenigsberg:
Mi éri meg a pénzünket?

A szerzőpáros úgy véli, a vállalatok ritkán teszik próbára, mit is ajánlanak az ügyfeleiknek. Sokkal inkább annak a másodlagos, taktikai kérdésnek a megszállottjai, hogy mennyit is fizessenek az ügyfelek a termékeikért. A modern digitális technológia élesebb betekintést biztosít abba, hogy a termékek és szolgáltatások valójában mit nyújtanak az ügyfelek számára, és ennek megfelelően a bevételi modellek is átalakulnak.

(Kiadó: Pallas Athéné Könyvkiadó)

Susan Schneider:
A mesterséges ember – Az MI és az elme jövője

A gondolat, hogy az emberek összeolvadnak a mesterséges intelligenciával napjainkban nagyon is a levegőben van. Egyrészt az ember ezzel elkerülhetné, hogy egy sima MI lecserélje a munkahelyen, másrészt pedig ezzel a szuperintelligencia és halhatatlanság útjára lépne. Ezt állítja a szerző, és e gondolat mentén vezeti végig a könyv mondanivalóját.

(Kiadó: Pallas Athéné Könyvkiadó)

Cary Cherniss és Cornelia W. Roche: Érzéssel vezetni

Az érzelmi intelligencia olyan képességek összességét jelenti, amelyekkel az ember felismeri és kezelni is tudja mind a saját, mind mások érzelmeit. Ennek szerepe felértékelődik a XXI. századi vezetők esetében

(Kiadó: Pallas Athéné Könyvkiadó)

Edward Glaeser: A város diadala

Hogyan tesz legnagyobb találmányunk gazdagabbá, okosabbá, környezetkímélőbbé, egészségesebbé és boldogabbá? Ezen öt ismérv mentén halad végig a mű, amelyben a szerző történelmi időközön átívelően elemzi a városfejlődés és a gazdaság kapcsolatrendszerét, továbbá a városokat, mint a mindenkori társadalmak legnagyobb vívmányait.

(Kiadó: Pallas Athéné Könyvkiadó)

Güth Máté – Horváth Roland – Kollár Dániel – Kocsis Bence – Szűcs Gergely: Merseyball

Néhány amerikai üzletember 10 év alatt a csőd közeléből a bajnoki címig és a Bajnokok Ligája győzelemig juttatta a patinás angol labdarúgóklubot, a Liverpool FC-t. Ennek történetét mutatja be részletesen ez a kötet.

(Kiadó: Vörös Fonat)

Hermann Róbert – Számadó Emese:
Klapka György Komárom hőse

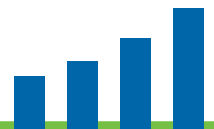
Az 1848/1849-es szabadságharc egyik legismertebb tábornokának életéről és munkásságáról szól a könyv, azonban legnagyobb hadi sikereinek színéjére, Komáromra fókuszál.

(Kiadó: Klapka György Múzeum)

Kállay Ödön:
Háborús napló 1945. I. 7. – 1945. V. 22.

A helytörténeti jelentőségű mű 75 évvel ezelőtt íródott, de most először kerül kiadásra, és ezáltal nyilvánosságra is. A város jegyzője Komárom II. Világháború során elszenvedett viszontagságait vetette papírra, hogy a történelem e szelete fennmaradjon az utókor számára.

(Kiadó: Klapka György Múzeum)

Brazília az államvezérelt kapitalizmus csapdájában?

Továbbra is online térben folytatódott a Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Világgazdasági Intézetének műhelybeszélgetés-sorozata. A szakmai beszélgetés fókuszába Brazília gazdasági helyzete került.

A hagyományosan az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat Világgazdasági Intézetében megrendezett műhelybeszélgetés-sorozat a koronavírus-járvány miatt a nyár közepe óta online térbe kényszerült, így az október 12-én, hétfőn megtartott előadás is a Zoom platformra kényszerült. A VGI tudományos munkatársa, Ricz Judit „Brazília a hierarchikus, államvezérelt kapitalizmus csapdájában?” címmel tartotta meg prezentációját.

Előadását azzal kezdte, hogy Brazília nem egy „modell”, hanem egy egyedi (outlier) eset. A brazil piacgazdaság működését, annak mechanizmusait valamint logikáját tartósan az állami irányítás és annak hierarchikus szerveződése dominálja. A gazdaságpolitikai ciklikusság a legnagyobb dél-amerikai ország esetében egyértelműen jellemző.

A jelenlegi helyzet kialakulásában számos meghatározó történelmi tényező játszott szerepet. Ilyenek a portugál gyarmatosítás hagyatékai, a nemzeti identitás megkésett kialakulása és a világgazdasági integráció kelténél lassabb végbemenetele egyaránt. Az állami szerepvállalás mindig is jelentős volt. Az XX. század nagy részében a „régí” típusú fejlesztő állam volt a jellemző. 1985-től demokratizálódás és intézményépítés volt a meghatározó. 2003-tól az új, szociális fejlesztő állam vette át kormányrudat, 2016-ban újra jobboldali erők kerültek hatalomra, 2019-től pedig a jelenlegi vezetés, Jair Bolsonaro-fémjelezte populista fordulat következett be.

Brazília a világ negyedik legnagyobb demokráciája, erős demokratikus hagyományokkal. Bár elnöki rendszer működik, a központi hatalom gyengének számít. A magántulajdon védelme biztosított, de az állami befolyás kreatív és innovatív fenntartása folyamatosan zajlik. Az állami tulajdonú vállalatok hozzájárulása a GDP-hez 30%.

Foto: www.freepik.com

A hazai nagyvállalati szféra és az állam között viszonylag stabil koordináció figyelhető meg. A kiegyensúlyozott makrogazdasági menedzsment és a költséghatékony szociális politikák mindenképp a pozitívumok sorába tartoznak. A bérek és az alacsony társadalmi rétegek helyzete miatt kialakult törekeny egyensúlyi helyzetből való elmozdulásra történtek kísérletek, de áttörés még nem következett be. Szélsőséges és tartós társadalmi egyenlőtlenségek jellemzőek. A reformok száma és minősége egyaránt korlátozott, inkább a hierarchikus struktúrák újratemlése történt meg.

Ricz Judit az előadás zárásaként elmondta, hogy az öszszkép tekintetében a negatív intézményi komplementaritások túlsúlya figyelhető meg. Egyes részterületeken vannak előrelépések, de az eredmények többsége törekeny. A legújabb államvezérelt fejlesztési kísérlet lényegében elbukott. A brazil piacgazdasági működést leginkább a „ginga kapitalizmus” jelzővel lehetne leírni.

Tóth Marcell

Gazdasági felzárkózás az EU külső periferiáján

Rendhagyó módon idén októberben nemcsak egyszer, hanem két alkalommal került sor Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Világgazdasági Intézetének műhelybeszélgetésére. A második szakmai rendezvény középpontjába az Európai Unió és annak külső periferiái kerültek.

Külső periféria alatt azokat az országokat értjük, amelyek nem tagjai az Uniónak, de határosak vele, emiatt egyes tagállamokkal szoros, szomszédos kapcsolatban állnak. Ezekről az országokról szól az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat Világgazdasági Intézetében immár hónapok óta online zajló előadássorozatnak október 22-én, csütörtökön megtartott rendezvénye. A VGI tudományos főmunkatársa, Szigetvári Tamás az ebbe a körbe eső államok közül Albániát, Moldovát, Marokkót, Törökországot, Tunéziát és Ukrajnát vizsgálta.

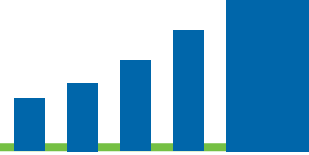
A külső periféria fejlettségét, gazdasági teljesítményét főleg a szomszédos EU-tagországhoz viszonyítva lehet mérni, így Albániát Bulgáriával, Törökországot Görögországgal, Ukrajnát Lengyelországgal, Moldovát Romániával, Marokkót Spanyolországgal, Tunéziát pedig Máltával érdemes összevetni. Ezen uniós tagok mindegyike a belső periféria országai közé sorolható. A HDI-mutató alapján Tunézia előzi meg szomszédját, Törökország és Görögország fej-fej mellett haladnak, míg a többi térségben az EU-tag felülmúlja szomszédját. Az egyenlőtlenség és munkanélküliség tekintetében nincs számottevő különbség az országok között. Görögország drasztikusan romló és Törökország némiképp javuló értékei miatt az évtizedek óta tagjelölt törökök megelőzték versenytársukat. Érdekesség, hogy Tunézia és Marokkó esetében is javuló értékekről van szó, hiszen ahogy Szigetvári Tamás is elmondta, ezekben az országokban a 2010-es évek elején végbemenő „arab tavasz” egyik kirobbantó oka épp a magas munkanélküliség és az ebből fakadó kilátástalanság volt.

Említésre méltó adalék, hogy ezen országokban mekkora a külföldi működőtőke aránya. Nem meglepő módon az EU-tagok vannak többségben mindegyik vizsgált ország

öt legnagyobb befektetője között. Ezen kívül Marokkó esetében az Egyesült Arab Emírségek került a második helyre, illetve Svájc is több helyen felkerült az ötös listára, de a többi fő befektető szinte mindenhol uniós ország, és a szomszéd tagállam is szinte minden esetben a fő tőkeinvestálók között található. Az unióból érkező import aránya az érintett országoknál meghaladja az 50 százalékot, bár az Európán kívüli államok, valamint Görögország esetében a legutóbbi adat már néhány százalékkal alacsonyabb lett ennél. Speciális Ukrajna esete, egyetlenként a vizsgált országok közül, a mutató soha nem érte el az 50 százalékos szintet, köszönhetően az Oroszországgal való szoros kapcsolatnak. Bár megjegyzendő, hogy az EU-s import súlya emelkedik, az elmúlt 30 évben 14 százalékról 40 százalékra nőtt.

A VGI szakértője kiemelte azt is, hogy a külső periféria országai szinte kivétel nélkül szoros kapcsolatban vannak az EU-val, vagy legalábbis több fontos uniós tagállammal. Ennek ékes példái a szabadkereskedelmi megállapodások. Törökországnak az EU-val van ilyen megállapodása, ahogy más országok között is gyakori valamilyen partnerségi megállapodás. A legtöbb perifériaországnak legalább a szomszédjaival van szabadkereskedelmi megállapodása, Ukrajnának például az összes posztsovjet EU-taggal. Konklúzióként Szigetvári Tamás elmondta, hogy az EU kereskedelempolitikája és szomszédspolitikája nyitott a külső pólusok felé. Ugyanakkor az Unió bővítése sok esetben nem reális. Marokkó és Tunézia esetében kizáró ok, hogy nem európai országok (Marokkó korábban szeretett volna csatlakozni), Törökország EU-tagsága pedig évek óta megosztó kérdés az Unión belül, és időnként még a törökök körében is.

Tóth Marcell

Évszázados elmaradásban a vasút Budapesten

A Budapesti Fejlesztési Központ vezetője, Vitézy Dávid volt a vendége a Magyar Urbanisztikai Társaság november 30-i online előadásának. A szakember Budapest és agglomerációjának közlekedési nehézségeiről, kihívásairól osztotta meg gondolatait.

Az előadás első fele a vasúti közlekedésre fókuszált. Vitézy Dávid elmondta, hogy a fővárosi vasúti szerkezet és struktúra a 19. század végén került kialakításra, a hálózat döntő része legkésőbb a 20. század elejére már elkészült, és az azóta bekövetkezett technológiai változásokra és forgalom-növekedésre jelenlegi formájába nincs felkészülve. (Jó példa erre a Nyugati pályaudvar forgalomirányítása, ahol a kapcsolókat a mai napig manuálisan működtetik az alkalmazottak.)

Budapest erős súlyozottsága az ország gazdaságában a közlekedésben és ezáltal az utasszámokban is viszszaeső. Magyarországon az öt legnagyobb utasforgalmat bonyolító állomásból négy a fővárosban van, az ötödik helyezett Vác pedig az agglomeráció része. Érdekes adalék, hogy Monor nagyobb forgalmat bonyolít éves szinten, mint Miskolc, és Dunakeszi is felülmúlja e mutatóban Szegedet. A vidéki nagyvárosok közül Győr és Debrecen rendelkezik kiemelkedően nagy utasszámmal, de ez sem a hosszútávú utazásnak, hanem a saját elővárosi közlekedésének köszönhető.

Budapest jelenleg vonalanként minden órában 42 vonatot tud fogadni, ami már a teljesítőképességének a határa, így a késések kódolva vannak a működésben. Az egyik fő probléma, hogy nem átmenő vasúti rendszerrel, hanem fejpályaudvarokkal rendelkezik a város. Ha ezt átmenő rendszerre lehetne alakítani, akkor az óránként 42 vonatot 90 fölé lehetne tornáztatni vonalanként, ami már nemzetközi összehasonlításban is egy versenyképes elővárosi közlekedési rendszernek számítana.

Az egyik kulcsprojekt a déli körvasút bővítése. Ehhez már elkezdődött a Déli összekötő vasúti híd ellátása plusz sávokkal, ami kiemelten fontos, mivel ez az egyetlen fővárosi vasúti átjáró a Duna fölött. Szintén jelentős

újítás, hogy a déli körvasúton újabb megállók kiépítésére kerüljön sor, amivel fontos közlekedési csomópontokkal (így metrókkal, villamosokkal) lenne kapcsolata a vasútnak, ami jelenleg hiányzik az elővárosi közlekedési rendszerből.

A vasútfejlesztés mellett a budai fonódó déli irányú bővítése is tervben van. Ezen kívül a buszközlekedés fejlesztését sem szabad elhanyagolni, hiszen vannak olyan területek, amelyeket más módon nem lehet megközelíteni. A tervek között szerepel a Kelenföld melletti Őrmező buszpályaudvar teljeskörű Volán-pályaudvarra bővítése is.

Az agglomeráció fejlesztésének stratégiája egy országos 20 éves léptékű program, ami évente 100-120 milliárd forintnyi forrást igényel.

Tóth Marcell

Foto: GazMag

Szakkollégiumi Kautz Konferencia

2020. november 25-én online került megrendezésre a Szakkollégiumi Kautz Konferencia. A győri Széchenyi István Egyetem Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégiumának immáron huszonharmadik ilyen jellegű konferenciáján a koronavírus okozta társadalmi kihívások szolgáltatták a központi témát. A cikkben ezekből az előadásokból szemezgettünk.

Az első előadásban Eisingerné Balassa Boglárka a Széchenyi István Egyetem adjunktusa ismertette a koronavírus-járvány alatti marketing scenáriókat. Prezentációjában jó és rossz példákat is bemutatott. Az online reklámokban szereplő nagy leárazást, apróbetűs részben a „csak az üzletben” információval egyértelműen megtévesztő reklámkampánynak írta le egy olyan időszakban, amikor nem is tudunk boltba menni. A pozitív oldalról az edukációs marketinget emelte ki az előadó, amire jó példa a kézmosás fontosságára figyelmet felhívó hashtagek és challengek a közösségi médiában. A járvány akarva-akaratlanul is jó lehetőséget adott az online platformoknak, amelyek ugyan eddig is léteztek, de most egyre jobban előtérbe kerültek és a digitális közösségépítést vagy épp az adományozást segítik.

A hitványság kora (Kali Yuga) szintet lépett – ezt a nem mindennapi címet adta előadásának Somogyi Ferenc, a Széchenyi István Egyetem docense. Az említett „Kali Yuga” szankszrit eredetű kifejezés, a „Sötét Korszak” végső szakaszát jelenti. Az előadó szerint ennek reneszánszát éljük, ugyanis nem a rendezvényt is az online térbe taszító pandémia a legnagyobb veszély napjainkban, hanem a túlzottan materializálttá vált és az egyént háttérbe szorító mentalitás.

Szintén a győri egyetemet képviselte Happ Éva egyetemi docens. A Turisztika Tanszék tanszékvezetője nem meglepő módon a turizmusról tartott előadást, melyben kifejtette, hogy a koronavírus ezt a szektort érintette leginkább. Bár az előrejelzések egészen 2030-ig folyamatos növekedést mutattak, a pandémia teljesen átírta ezeket a forgatókönyveket. Az idei évben a bevétel, a forgalom és a szektorális foglalkoztatottság

alapján egyaránt komoly visszaesés történt. Jelenlegi tudásunk alapján 2020 nemcsak egy kiugróan rossz év, hanem a változások az előttünk álló évekre is kihatnak majd.

A turizmuson belül a szállodaipar is megsínylette a Covid-járványt. Erről Albert-Tóth Attila a Turizmus Tanszék adjunktusa beszélt. Ismertette, hogy a szálláshelyeket érzékenyen érintette, hogy külföldi turisták szinte egyáltalán nem érkeztek az országba idén. Bár a Balaton-környéki szállásadók elég jól átvészelték az évet annak köszönhetően, hogy a nyári főszezon nagyjából egybeesett az enyhítések időszakával, a szállodaipar nagy része – kivéve egy-egy pontszerűen elhelyezkedő fürdővárost, mint Hévíz, Hajdúszoboszló vagy Zalakaros – nagyon rossz évet zárt, és nem tudta elkerülni az elbocsátásokat sem.

A rendezvényen Koppány Krisztián (Széchenyi István Egyetem) a járvány globális ellátási láncokra gyakorolt hatásairól, Rácz Béla-Gergely (Babes-Bolyai Tudományegyetem) a koronavírus és a tudománykommunikáció kapcsolatáról, Kurucz Attila (Széchenyi István Egyetem) a vezetés és a leadership átalakulásáról, Megyeri Mirtill (a Zyntern társalapítója) pedig a Covid-19 álláspiacot sújtó hatásáról tartott előadást.

A konferencia előadásai rávilágítottak arra, hogy függetlenül attól, hogy az adott területet jól vagy rosszul érintette a járvány, a változások és az új szokások jelentős része nem pusztán átmeneti lesz, hanem hosszú távon is velünk marad, így mindenképpen alkalmazkodnunk kell hozzájuk.

Tóth Marcell

Sikeres magyar fociósz

A 2020-as év egyértelműen a koronavírus-járványról és annak negatív hatásairól marad emlékezetes. A végletekig túlterhelt egészségügyi rendszerek mellett többek között a turizmus, a vendéglátás vagy a kultúra is a pandémia vesztesei közé tartozik. És összességében nincs ezzel másképp a sport sem.

Elég csak arra gondolni, hogy a tokiói olimpiát és a labdarúgó Európa-bajnokságot jövő évre halasztották, a sakkolimpia az online térbe kényszerült és a világ nagy részén a sporteseményeket szurkolók nélkül, vagy legálábbis nagyon kevés szurkoló előtt lehet megrendezni, ami miatt a csapatok nem kevés bevételtől esnek el.

Azonban ahogy az online eszközök piaca vagy a futárszolgálatok, úgy a magyar foci is előre tudott lépni a nehéz helyzet közepette. Ha nem is lehet az időszak győztesének kikiáltani a hazai labdarúgást (elvégre a katartikus EB-kijutást is csak a képernyőkön keresztül lehetett átélni), azt mindenképpen kijelenthetjük, hogy sikerült kihozni a helyzetből a maximumot. A válogatott esetében és klubszinten egyaránt.

A magyar válogatott felé elvárás volt, hogy a részben hazai rendezésű Európa-bajnokságra kvalifikálja magát. Először csak a tavaszi pótselejtezőket, majd magát az EB-t is el kellett halasztani: a kontinenstornát 2021 nyarára, a selejtezőket pedig ősze. A halasztásból a nemzeti tizenegy egyértelműen kihozta a maximumot. A szövetségi kapitány, Marco Rossi a felszabadult időt egy a korábbinál modernebb és hatékonyabb játékszert meghonosításával töltötte. A Bulgária és az Izland elleni pótselejtezős győzelmek, és a Nemzetek Ligája csoportelsőség azt bizonyítja, ez remekül sikerült neki.

A halasztással ráadásul időt is nyert a csapat. A védelem oszlopa, Willi Orban tavasszal még az ősszel összeszedett sérüléséből lábadozott, így nem állhatott volna rendelkezésre, hiányában pedig a hátsó alakzat nemcsak stabilitást, de egy gólerős bekket is veszített volna. A Ferencváros játékosai nyáron és ősszel rangos nemzetközi meccseken szerezhettek igen hasznos tapasztalatot. A csapat kulcsjátékosa, Szoboszlai Dominik pedig a tavaszi nagy leállás után lendült igazán formába, ekkor kezdett el klubjában is gólokat lőni, gólpasszokat adni. Ezek mind hozzájárultak a válogatott rég nem látott meneteléséhez.

Hasonló a helyzet a Ferencváros esetében is. A magyar bajnok a svéd Djurgarden, a skót Celtic Glasgow, a horvát Dinamo Zagreb és a norvég Molde legyőzésével került a Bajnokok Ligája főtáblájára. A vírushelyzet miatt a megszokott oda-visszavágós párharcok helyett egyetlen meccsen dőltek el a selejtezős ütközetek (kivéve a Molde elleni playoff kört), és ahogy mondani szokták, egy meccsen bármi megtörténhet, és talán könnyebb volt így két vállra fektetni a jóval esélyesebbnek számító Celticet és Dinamot, mint ha két meccset kellett volna megvívni ellenük. A Bajnokok Ligája főtáblán aztán igazi ízelítőt kaphatott a csapat az európai topfutballból. A Barcelona és a Juventus ellen két-két verseség (bár az olaszok elleni torinói meccsen nagyon közel állt

2020-as labdarúgó Európa-bajnokság magyar meccsei

2021. június 15. Magyarország-Portugália (Budapest, Puskás Aréna)

2021. június 19. Magyarország-Franciaország (Budapest, Puskás Aréna)

2021. június 23. Németország-Magyarország (München, Allianz Aréna)

a magyar csapat a bravúros pontszerzéshez), a Dinamo Kijev ellen pedig egy döntetlen és egy szoros verség volt a mérleg. A hat találkozón ugyanakkor nem kevés nemzetközi tapasztalattal gazdagodtak a játékosok, ami a csapat jövője és a válogatott labdarúgók fejlődése szempontjából egyaránt fontos.

És nem szabad megfeledkezni a jó szereplés pénzügyi vonatkozásairól sem. A különféle reklámbevételeknek és jogdíjaknak köszönhetően az Európai Labdarúgó Szövetség (UEFA) évről évre busás pénzdíjakat oszt szét a csapatok között. A magyar bajnok a selejtezős párharcok során elért eredményei miatt 6,4 millió eurót zsebelt be, a 32 csapatos csoportkörbe jutásért 15,25 millió euró üti mindegyik főtáblás csapat markát. A kiharcolt döntetlenért 0,9 millió eurót kapott a klub. Ha sikerült volna meccset nyerni, akkor minden egyes győzelemért 2,7 millió euró járt volna. Az őszi nemzetközi szereplésének köszönhetően a Fradi több mint 8 milliárd forintos pluszbevételre tett szert. Erre jönnek még rá a marketingbevételek, illetve jöhettek volna a jegybevételek is, amennyiben a járványhelyzet erre lehetőséget adott volna. Az sem utolsó szempont, hogy a magas szinten játszott meccseken mutatott jó teljesítmény igencsak felszólíthatja a játékosok értékét, így ha a klub értékesíteni szeretné őket a játékospiacon, akkor a korábbiaknál magasabb árat kérhet értük.

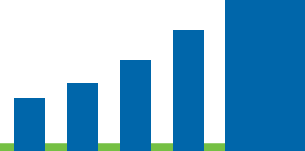
Foto: Magyar Labdarúgó Szövetség - www.mlsz.hu

Azt tehát kijelenthetjük, hogy a hazai labdarúgás a nehéz helyzetből kihozta a legtöbbet, remekül élt a lehetőségeivel és a befektetett pluszmunka – amit a merőben más-más habitusú, de egyaránt nagy munkabírársárol és maximalizmusáról ismert olasz szövetségi kapitány, Marco Ross, és a Fradinál az ukrán vezetőedző, Szergej Rebrov meghonosított – mehozta gyümölcsét. Sok dolog van, amit a 2020-as évből szeretnénk végre magunk mögött tudni és elfelejteni, de ezeket az eredményeket valóban jó lenne átmenteni a világjárvány utáni időkre is.

Tóth Marcell

Foto: Magyar Labdarúgó Szövetség - www.mlsz.hu

Könyvajánló: Abishur Prakash: Go.AI – A mesterséges intelligencia geopolitikája

A mesterséges intelligencia (artificial intelligence, röviden AI) a jelen és a jövő egyik legjelentősebb technológiájaként szerepel a köztudatban. Abishur Prakash geovizionárius nemrég megjelent könyvének központi témája az AI (vagy magyar rövidítéssel élve MI) egyik legritkábban tárgyalt területe, a geopolitikával való kapcsolata, amely megváltoztathatja a világ hatalmi egyensúlyát és az országok közötti kapcsolatokat is.

Amellett, hogy érdekes terület és fejlett technológia, az MI-t számos kérdés öleli körül. Nem kevés futurisztikus forgatókönyv látott napvilágot vele kapcsolatban, ezek közül pozitív és negatív, már-már apokaliptikus scénáriók is előtűntek. Nem véletlen ez a sötétben tapogatózás, ugyanis sokan nem ismerik vagy nem igazán értik a működését, amin nem segít az sem, hogy a szakértők többsége sem tud közérthető módon kommunikálni a témáról.

Prakash, aki a geopolitika és a technológia kapcsolatának elismert kutatója, ugyan megpróbálja tisztázni az alapokat, de a bevezető fejezet tényleg csak egy gyors talpaló, így minimális előismeretet igényel a könyv az olvasótól. A szerző a későbbiekben igyekszik területekre bontva ismertetni a mesterséges intelligencia alkalmazhatóságának lehetőségeit.

Bár a térképesszettel és az oktatással foglalkozó fejezetek többnyire a technológia előnyeit mutatják be, a legtöbb fejezet annak buktatóira és veszélyeire is felhívja a figyelmet, rávilágítva arra is, hogy egy alapvetően jó technológia nem felelős (vagy akár rossz szándékú) működtetése veszélyes lehet az embereknek, szervezeteknek vagy akár országoknak is.

A hadviselésben és a bűnelkövetésben egyaránt használható a mesterséges intelligencia. Ugyanakkor a bűnelkövetők elleni küzdelemben, a rendőrség munkájának megkönnyítésében is fontos szerepet játszhat. Ez utóbbi területen kívül a nemzetközi kereskedelemben,

az ipari versenyben vagy épp az előítéleteket illetően is felvet gyakorlati és etikai kérdéseket. Ezekre a szerző szintén keresi a választ. Az egyik legfontosabb problémának azt jelöli meg – ami bizonyára sokakban felmerült már –, hogy ki a felelős a MI tetteiért? A fejlesztő? A működtető? A gyártó? A tulajdonos? Ezt a legtöbb ország jogrendjének még nem sikerült tisztázni, és nemzetközi egyezmény sem született még, így a geopolitikában ez jelenleg még szürke zóna, ami kiskapukat is rejthet. Nem véletlen, hogy az önvezető autók használatának széleskörűvé válására is még várni kell.

Szintén érdekes felvetés, hogy egy mesterséges intelligenciának vagy egy robotnak vannak-e, lehetnek-e jogai, és ha igen, milyenek? Dolgozhat-e egy mesterséges intelligencia politikusként? Rá lehet-e bízni komoly, akár emberéletekre is kiható döntéseket?

A Go.AI kötet a téma számos vetületét az olvasó elé tárja, több fontost kérdést papírra vet, és ezek néhány, mai szemmel reálisnak tűnő forgatókönyvét ismerteti is. Ugyanakkor egyértelmű válaszokat, konkrét megoldásokat egyelőre még nem tud és talán nem is akar adni. Arra azonban mindenképp alkalmas, hogy az átadott információk és a bemutatott felhasználási lehetőségek sokszínűsége által felhívja a figyelmet a jövőbemutató, szerteágazó, de már az ajtónkon kopogtató technológiára.

Tóth Marcell

A fertőzés elkerülése érdekében az ENSZ Egészségügyi Világszervezete (WHO) iránymutatását érdemes követni.

Tisztálkodással és az egymás közötti érintkezéssel kapcsolatos ajánlások

Néhány egyszerű higiénés szabály betartásával jelentősen csökkentheti az esélyét annak, hogy elkapja a fertőzést. Igaz ez nemcsak az új koronavírusra, hanem a szezonális influenzára is, hiszen mindkét betegségnél hasonló a fertőződés útja.

- **Mosson gyakran kezet**, lehetőleg szappanos vízzel vagy legalább 60% alkohol-tartalmú kézfertőtlenítővel tisztítsa meg a kezét! Ügyeljen a körmei alatti, és az ujjai közötti területekre is.
- Fordítson fokozott figyelmet **immunrendszere erősítésére**. Szellőztessen gyakran, fogyasszon elegendő vitamint, mozogjon rendszeresen a szabadban.
- Tüsszentés és köhögés esetén **használjon papírzsebkendőt**, azt azonnal dobja ki a szemetesbe, majd alaposan mosson kezet.
- Lázas beteggel lehetőség szerint **kerülje az érintkezés minden formáját**.
- **A megszokott érintkezési, üdvözlési formákat**, például a kézfogást, a pusztit, a baráti ölelést **tanácsos mellőznie**.
- Lázzal járó betegség esetén **telefonon jelentkezzen orvosánál**, számoljon be a tüneteiről, illetve ha a közelmúltban külföldön járt, akkor arról is. Ne menjen el személyesen a váróterembe, rendelőbe, ha új koronavírus-fertőzéssel érintett területen járt vagy onnan érkezett.
- Kerülje el az élő vagy levágott állatokat forgalmazó piacokat olyan helyeken, ahol az új koronavírus járványt okozott.
- Ne fogyasszon nyers vagy nem megfelelően hőkezelt, állati eredetű élelmiszert.
- Az **arcmaszk használata** önmagában nem előzi meg a fertőzést, azonban ha valaki igazoltan megbetegedett, abban biztosan segít a viselése, hogy ne terjessze a vírust egy-egy tüsszentéssel vagy köhögéssel. Amikor beteget ápol, szintén csökkentheti a fertőződés kockázatát, ha viseli az egészségügyi maszkot.

Utazással kapcsolatos ajánlások

- Az új koronavírus-fertőzésre tekintettel gondolja át utazással kapcsolatos szokásait, terveit.
- Utazás előtt – az aktuális közlekedési helyzeten, a szállás, és egyéb lehetőségeken felül – tájékozódjon arról, hogy az adott helyen milyen a járványügyi helyzet.

Tézis
Kutatóközpont

*Hamarosan
indulunk...*